

Strikte regels voor terugvragen btw op oninbare vorderingen

BTW - Voor een ondernemer is het altijd vervelend, wanneer blijkt dat een afnemer een factuur niet betaalt (en ook niet zal betalen). Behalve dat de ondernemer omzet misloopt over reeds geleverde goederen of verichte diensten, heeft hij vaak al btw aangegeven en afgedragen bij de Belastingdienst, over het tijdvak waarin hij factureerde. Wanneer de afnemer de factuur niet betaalt of slechts gedeeltelijk betaalt, dan mag de ondernemer de aan de Belastingdienst betaalde maar niet van de afnemer ontvangen btw terugvragen bij de Belastingdienst. Hiervoor gelden echter wel strikte voorwaarden.

Er dient een verzoek te worden ingediend bij de Belastingdienst, bij het belastingkantoor van de ondernemer. Dit verzoek moet schriftelijk worden gedaan. In het schriftelijke verzoek moeten gegevens worden vermeld waaruit blijkt dat de afnemer niet heeft betaald en niet zal betalen. Het verzoek moet in ieder geval de volgende gegevens bevatten:

- naam en adres afnemer;
- datum factuur;
- factuurnummer;
- niet-betaald factuurbedrag;
- bedrag aan btw dat teruggevraagd wordt.

Voorbeeld

Ondernemer A factureerde in augustus aan afnemer B het volgende:

- Diensten: 5.000 euro
- Btw (21%): 1.050+ euro
- Te betalen: 6.050 euro

Bij de aangifte over augustus droeg ondernemer A 1.050 euro aan de Belastingdienst af. B betaalde in oktober 2.000 euro aan A.

Korte tijd later werd B failliet verklaard. A krijgt geen betaling uit het faillissement van B.

De ontvangen 2.000 euro moet nu naar evenredigheid aan de vergoeding en de btw worden toegerekend. De rekensom is dan $(100/121 \times 2.000 =) 1.653$ euro voor de vergoeding en $(21/121 \times 2.000 =) 347$ euro aan btw. A kan $(1.050 - 347) = 703$ euro aan btw terugvragen.

Wanneer de vereiste gegevens duidelijk uit de factuur blijken, kan een kopie van de factuur worden meegestuurd.

Aannemelijk maken

De leverancier zal in ieder geval zijn best moeten doen om de vordering te innen. Als dit niet gelukt is, zal de leverancier de vordering afschrijven. Dan kan hij voor teruggaaf van btw in aanmerking komen.

De ondernemer die de btw terugvraagt, moet aannemelijk maken dat de afnemer niet heeft betaald en ook niet zal betalen. Als de afnemer failliet is, kan dit worden aangetoond door een brief van de curator, waarin deze meedeelt dat er geen uitdeling komt.

In andere gevallen dan faillissement kan aannemelijk worden gemaakt dat de afnemer niet zal betalen, door bijvoorbeeld een bericht van een incassobureau dat verhaal niet mogelijk is, of via correspondentie met de afnemer waaruit blijkt dat de afnemer de factuur niet of slechts gedeeltelijk zal betalen.

Gedeeltelijke betaling

Wanneer de afnemer een gedeelte van het factuurbedrag heeft betaald, moet de leverancier de ontvangen betaling naar evenredigheid verdelen over de vergoeding en de btw.

Moment terugvragen

De btw kan worden teruggevraagd, zodra zeker is dat de afnemer de factuur niet of slechts gedeeltelijk zal betalen. De brief met het verzoek de btw terug te betalen, moet verzonden worden binnen een maand na het tijdvak waarin duidelijk is dat de afnemer de factuur niet meer zal betalen, en uiterlijk bij de btw-aangifte over het eerste tijdvak waarin betaling van de vergoeding in rechte niet meer kan worden gevorderd.

Het verzoek dient bij aangifte te worden gedaan, maar de elektronische aangifte bevat hiervoor nog geen aparte rubriek. Het is ook (nog) niet mogelijk het verzoek elektronisch in te dienen. Een verzoek moet daarom per brief. Als het verzoek te laat wordt gedaan, kan de Inspecteur besluiten om ambtshalve teruggaaf te verlenen.

Btw die de leverancier wel in rekening heeft gebracht, maar (nog) niet als verschuldigde btw heeft aangegeven in de btw-aangifte en heeft afgedragen aan de Belastingdienst, kan niet worden teruggevraagd.

Dit betekent dat ondernemers die het kasstelsel toepassen, geen btw terug kunnen vragen wegens oninbare vorderingen, omdat zij de btw pas afdragen als de vergoeding van de afnemer is ontvangen.

Omzetten vordering in lening

Een leverancier kan aan een afnemer een lening verstrekken, om de geleverde goederen af te betalen. Wanneer deze lening niet wordt afgelost, kan niet gesproken worden van een oninbare vordering.

Op het moment dat een koopovereenkomst tussen de leverancier en de afnemer wordt omgezet in een geldlening, is de oorspronkelijke vordering daarmee voldaan. Als de vordering niet wordt afgelost, kan de leverancier geen verzoek om teruggaaf van btw meer indienen.

Crediteurenakkoord

Bij het sluiten van een crediteurenakkoord stemt de leverancier ermee in om slechts een deel van de vordering te ontvangen. Afsproken wordt bijvoorbeeld dat de afnemer slechts 30 procent van het factuurbedrag zal voldoen.

Als de leverancier akkoord gaat met het crediteurenakkoord, is er na betaling van het afgesproken bedrag (in dit voorbeeld: 30 procent) juridisch gezien geen sprake meer van een vordering. Er is daardoor geen sprake van een oninbare vordering.

Het deel van de factuur dat naar aanleiding van het crediteurenakkoord niet zal worden voldaan, is geen oninbare vordering. De btw is wel afgedragen over het gehele bedrag van de factuur, en zal niet kunnen worden teruggevraagd bij de Belastingdienst.

Overdragen vorderingen aan factor

Wanneer ondernemer en leverancier een zogenoemde factorovereenkomst met een factor heeft gesloten, mag de factor de btw namens de leverancier terugvragen. Een factorovereenkomst is een overeenkomst die gesloten is tussen een leverancier en een ondernemer (de factor).

De factor neemt schuldvorderingen van de leverancier over en probeert vervolgens de vorderingen geïnd te krijgen. Hiervoor berekent de factor een vergoeding aan zijn klant.

In dit geval mag de factor namens de leverancier de btw terugvragen, als de facturen niet of niet volledig worden afbetaald. Hiervoor is vereist dat de factor gemachtigd is door de leverancier (dus de persoon/onderneming die de vorderingen aan de factor overdraagt). Het verlenen van een machtiging kan gebeuren door een afzonderlijke

machtiging aan de factor te geven. Deze machtiging mag algemeen en voor langere tijd geldend zijn.

Daarnaast kan de factor gemachtigd worden, doordat de leverancier het verzoek om teruggaaf ondertekent. Wanneer de factor gemachtigd is, en hij heeft volgens de in het voorgaande beschreven regels aangetoond dat er sprake is van een oninbare factuur, dan krijgt de factor de teruggaaf van btw uitbetaald.

Wanneer de Belastingdienst nog een vordering heeft op de leverancier, kan de Belastingdienst er ook voor kiezen om de teruggaaf met deze vordering op de leverancier te verrekenen.

Het zou zonde zijn, om niet alleen de betaling mis te lopen, maar ook de reeds afgedragen btw niet terug te krijgen

Dit kan alleen niet in geval de leverancier de teruggaaf van btw aan de factor heeft gecedeerd.

Kredietverzekering

Een leverancier loopt altijd een zeker risico, met betrekking tot de betaling van de facturen die hij aan zijn afnemers uitgereikt heeft. Tegen dit risico kan een leverancier zich verzekeren, door het afsluiten van een kredietverzekering. Als de afnemer de factuur dan niet (of niet volledig) betaalt, krijgt de leverancier een bedrag uitgekeerd van de verzekeringsmaatschappij.

Deze uitkering door de verzekeringsmaatschappij geldt niet als een (gedeeltelijke) betaling van de factuur. Hierdoor kan de leverancier na het ontvangen van een uitkering uit de kredietverzekering nog steeds de btw over de oninbare factuur terugvragen bij de Belastingdienst. Daartegenover staat dat kredietverzekeraars in de polis meestal opnemen dat de btw die in de factuur begrepen zit, niet door de verzekering wordt gedekt.

Tot besluit

Let er als ondernemer op, dat bij facturen die niet worden betaald er onder de in dit artikel genoemde voorwaarden btw kan worden teruggevraagd. Van belang hierbij is dat de voorwaarden door de leverancier strikt worden nageleefd.

Het zou immers zonde zijn om, naast het mislopen van betaling van de factuur, ook de reeds afgedragen btw op de factuur niet terug te krijgen van de Belastingdienst.

(*mr. C.W. van Vilsteren*)